
Pagina 3

Jiun roshi over
Dharmatransmissie

Pagina 7

Anshin Tenjo roshi

Pagina 9

Myoshin Jigen roshi

Pagina 11

Myoko Suigen roshi

Pagina 14

Foto's zenmeester
ordinatie

Pagina 16

Cartoon van ArdAn

Pagina 17

Rubriek Japanse
poëzie

Pagina 20

Hulpskok in sesshin

Pagina 22

Dichter bij Zen

Pagina 23

Nieuwe werkracht
in de moestuin

Pagina 24

Plaats voor nieuwe
bewoners

Pagina 25

Vrienden van de
Noorder Poort

Pagina 26

Agenda voor het
komend half jaar

De redactie van ZenLeven vindt de benoeming van drie zenmeesters een belangrijke gebeurtenis en alle reden om er in deze editie veel aandacht aan te besteden.

We vroegen aan Jiun roshi om iets te schrijven over transmissie en over de benoemingen en hun betekenis voor het International Zen Institute. Ook aan de drie nieuwe zenmeesters vroegen we een stuk te schrijven. Daarbij konden ze zich, als ze dat wilden, laten inspireren door de volgende vragen. We nodigden ze ook uit om daar zelf aanvullingen op te geven, en lieten ze de ruimte om desgewenst op geen enkele vraag in te gaan.

1. Kun of wil je iets vertellen over wat er door je heen ging toen je hoorde dat je de transmissie tot roshi zou krijgen?
2. Is er voor jou een groot verschil tussen het dragen van de titel 'roshi' en het dragen van de titel 'osho'? Hoe kijk je tegen beide titels aan?
3. Denk je dat je als roshi meer verantwoordelijkheid voor de sangha zult voelen, en zo ja, heb je dan voorbeelden hoe zich dat zou kunnen uiten?
4. Zijn er dingen waarvan je je kunt voorstellen dat je ze als roshi niet meer zult doen, terwijl je ze in het verleden wel zou doen? En zo ja, wil je daar wat voorbeelden van geven?
5. Als je ergens mee worstelt in je leven, iets waar je echt mee zit, zou je dat als roshi ook vertellen aan bijvoorbeeld vrienden of familie? Of vind je dat een roshi dat zelf moet oplossen?

Mahakasyapa smiling at the lotus flower, by Hishida Shunso, 1897, Nihonga style

Over Dharmatransmissie in onze sangha

door Jiun Hogen roshi

De ordinatie van drie zenmeesters is voor mij een zeer vreugdevolle aanleiding iets te schrijven over Dharmatransmissie in onze sangha. Wat is het, wat wordt er overgedragen?

In de Mumonkan, een verzameling van koans, wordt in de zesde koan beschreven hoe de boeddha de Dharma doorgaf aan Mahakasyapa:

Toen Shakyamuni Boeddha op de berg Grdhrakuta was, hield hij voor zijn toehoorders een bloem omhoog en draaide die tussen zijn vingers. Iedereen zweeg. Alleen Mahakasyapa glimlachte spontaan. De Boeddha zei: “Ik heb het Ware Dharma-oog, de Wonderbaarlijke Geest van Nirvana, de Ware Vorm van het Vormloze en de subtiele Dharmapoort. Het is niet afhankelijk van woorden en wordt op bijzondere wijze buiten iedere leer overgedragen. Nu heb ik het aan Mahakasyapa toevertrouwd.”

Een prachtig verhaal met weinig woorden. Logisch dat we er vragen over gaan stellen: Wat voor bloem was het? Waarom lachte Mahakasyapa? Wat is het Dharma-oog? Hoe kan het vormloze een vorm hebben? Wat is de Dharmapoort hier? Als het buiten iedere leer wordt overgedragen, is het dan wel boeddhistisch? En tenslotte, als het niet afhankelijk is van woorden, hoe kun je al deze vragen dan beantwoorden?

De Boeddha zal ongetwijfeld ook iets gezegd hebben, uitgeweid hebben over de Dharma, maar daar wordt in de koan niets over gezegd. De koan beperkt zich tot die belangrijke gebeurtenis die onafhankelijk is van woorden.

Tijdens een sesshin in Nederland in 1983 kwam mijn meester Gesshin Prabhasa Dharma de zendo binnen om een teisho te geven. Ze ging zitten, pakte de klappers, sloeg ermee en zei: "Dit was mijn teisho voor vandaag," en ging weer weg.

Mahakashyapa zou geglimlacht hebben; wij sesshin-deelnemers bleven verbouwereerd en teleurgesteld achter, we hadden zo graag iets uitgelegd gekregen.

Dharmatransmissie is onafhankelijk van woorden. De Boeddha en Mahakashyapa kwamen samen in een vormloos, tijdloos gebeuren. Er werd niets gegeven en niets ontvangen. Wanneer we een poging doen te beschrijven wat er gebeurde, zijn we uit de werkelijkheid van dit moment gevallen.

Wanneer ik probeer te beschrijven wat Dharmatransmissie is, brand ik mijn tong en smelt mijn pen.

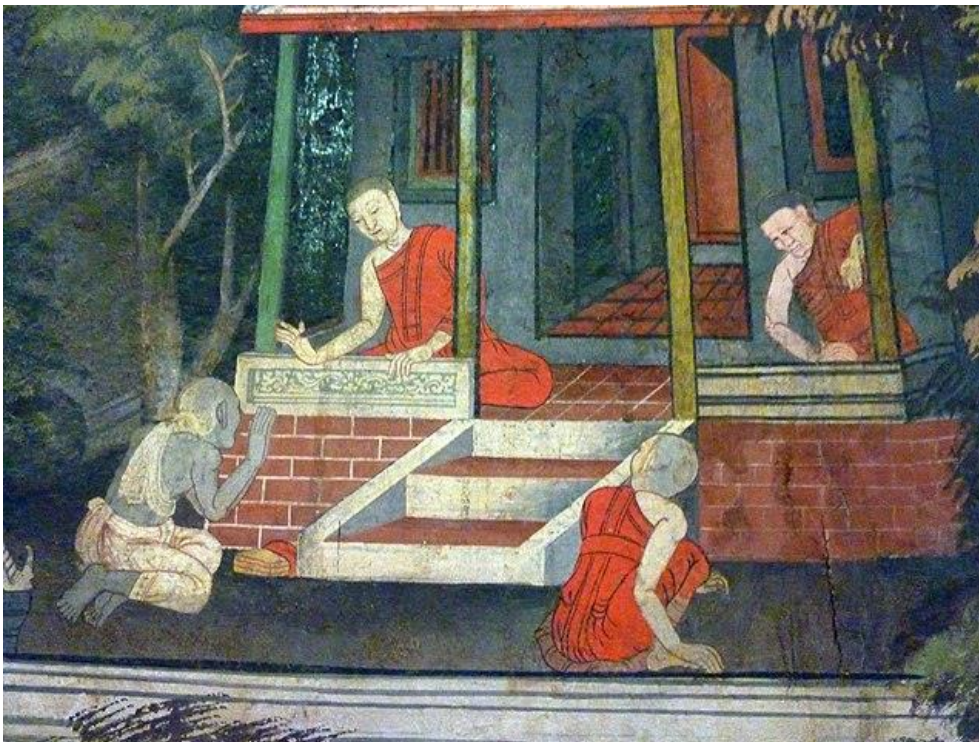
Dit gezegd hebbend, zal ik iets vertellen over de ordinatie van leraren, osho's en roshi's in onze sangha. De meeste zenscholen volgen in grote lijnen de traditie, maar hebben vaak wel een eigen vorm daarin gevonden zowel wat de ordinatie zelf betreft als de weg daarnaartoe.

In onze sangha van het International Zen Institute zijn er mensen aangesteld die vanuit hun eigen zenbeoefening en ervaring anderen begeleiden.

Om te beginnen kennen we meditatieleiders die regelmatig een bijeenkomst leiden waarin samen gemediteerd wordt. Zij zijn geen leraar, maar kunnen wel de eerste instructies geven voor de zenbeoefening.

Na het voltooien van een training van minimaal drie jaar volgt de ordinatie tot zenleraar, in een openbare ceremonie. Zenleraren mogen Dharma-onderricht geven en toespraken houden, individuele begeleiding geven in dokusan en een aantal zenboeddhistische ceremonies leiden. Zij mogen geen koanbeoefening begeleiden en geen gelofteceremonies doen.

De eerste vorm van transmissie wordt tempeltransmissie genoemd; het is de ordinatie tot zenpriester (osho) in een openbare ceremonie. Traditioneel was deze ordinatie voorbehouden aan degenen die als unsui getraind hebben. Tegenwoordig kunnen echter ook leken tot osho worden benoemd. Osho's mogen in afstemming met hun zenmeester leerlingen in de koanbeoefening begeleiden. Ook mogen zij de Bodhisattva-geloften geven.

Wat Pho, Bangkok

De tweede vorm van transmissie is de Dharmatransmissie, de ordinatie tot zenmeester (roshi). Deze Dharmatransmissie vindt plaats in een privé vertrek in het zencentrum en is dus niet openbaar. Zenmeesters worden opgenomen in onze opvolgingslijn: de Lieu-Quan school in de Vietnamese Lam Te Rinzaï Zen-traditie.

Zenmeesters van onze sangha volgen hun wijsheid en compassie in al hun denken, spreken en handelen, maar houden zich wel aan de manier van zenbeoefening zoals die in het International Zen Institute is vastgelegd.

Alle meditatieleiders, leraren, osho's en roshi's komen jaarlijks met de eigen groep bijeen om hun werkzaamheden onderling te bespreken.

Het International Zen Institute is de overkoepelende spirituele organisatie waaronder alle groepen, centra, dharmahuizen en instituten vallen. Het bestuur van het International Zen Institute is samengesteld uit alle osho's en roshi's onder voorzitterschap van de spirituele leider, de 'oudste' roshi in de opvolgingslijn.

Geen enkele transmissie is een waterdichte garantie voor de kwaliteit van het leraarschap. Je mag er wel van uitgaan dat iemand:

- in staat is de Boeddha-natuur te realiseren en te manifesteren
- vastbesloten is om door te gaan met de zentraining en -beoefening
- zich bewust is van en verantwoording neemt voor de rol binnen de sangha
- emotioneel stabiel is en vastbesloten is om de Bodhisattva-geloften te volgen

Tot slot: wanneer ik, Jiun roshi, iemand tot zenmeester ordineer, betekent dit dat ik ervan overtuigd ben dat diegene genoeg of nog meer in huis heeft om een goede en heilzame invulling te geven aan het meesterschap. Zoals de Boeddha het *toevertrouwde* aan Mahakashyapa, zoals Gesshin Prabhasa Dharma het toevertrouwde aan mij, zo heb ik het toevertrouwd aan Jishin Tetsue roshi, Anshin Tenjo roshi, Myoko Suigen roshi en Myoshin Jigen roshi.

In grote dankbaarheid aan allen die ons zijn voorgegaan en aan allen die zullen volgen,
Mogen alle wezens tevreden zijn en vrij zijn van lijden.

Zenmeester worden, een persoonlijk verhaal

door Anshin Tenjo roshi

Toen Jiun roshi zei dat ze mij tot zenmeester wilde benoemen, kwam dat erg onverwachts. Het is nooit mijn ambitie geweest om zenmeester te worden en ik zie mezelf ook niet als zenmeester. De verbazing was dus groot. Dat neemt niet weg, dat Jiun roshi er kennelijk vertrouwen in heeft dat ik deze stap kan zetten en dat ze het wellicht belangrijk vindt voor de sangha dat ik die rol aanneem.

Dat ik schrijf dat ik mezelf niet als zenmeester zie, impliceert dat ik een bepaald beeld heb van die functie. Een vaag beeld van iemand die hét kan en hét diepe inzicht heeft, een soort eindstation. Dan bèn je er. Zo'n beeld is er alleen als ik afstand neem van de functie, dan is er een verschil tussen Tenjo en de rol als zenmeester. Ik kijk ernaar en heb er ideeën over.

Gelukkig zat er een tot anderhalf jaar tussen het moment dat ik het hoorde en het moment dat de benoeming plaatsvindt. Dat gaf me de tijd om aan het idee te wennen en mijn twijfels te laten uitkristalliseren. In mijn training heb ik geleerd om eerst ja te zeggen als me iets gevraagd wordt en vervolgens te kijken hoever ik kom. Om deze stap te kunnen zetten moet ik het hierboven beschreven beeld loslaten en hoef ik mezelf daar niet aan te toetsen. Ik hoef het alleen maar te zijn en Jiun roshi geeft me daar de erkenning voor. Ik weet niet hoe het is om zenmeester te zijn en zal ieder moment opnieuw ervaren hoe het is. Is dat

niet precies waar de zenweg over gaat? Gaan waar geen weg is? Om het gewoon maar te doen?

Het is een weg, waarbij ik me steeds zal herinneren dat ik niet aan een beeld hoef te voldoen. Niet aan de beelden van mezelf, maar ook niet aan de beelden van anderen. Ook andere mensen zullen ideeën hebben over hoe een zenmeester zou moeten zijn en zullen mij daaraan toetsen. *'Meester ben je wakker? Laat je dan niet door anderen in verwarring brengen'* De scheidslijn tussen mezelf en een ander is diffuus, als die er al is. Ik merk steeds meer, dat andere mensen juist mijn meester zijn. Door hen kijk ik naar mezelf en daar leer ik van.

Anshin Tenjo roshi (midden) tijdens een studiebijeenkomst in het Dharmahuis

Ook de volgende koan zal me op de weg begeleiden.

'Een ware persoon, zonder naam, titel, leeftijd, geslacht en rang, gaat vrij in en uit door de poorten van de zintuigen. Hoe is dat?' Steeds weer mezelf terugbrengen naar wat ik werkelijk zie, ruik, hoor enzovoort, zonder tussenkomst van interpretatie, verwachting of oordeel. Waar is die zogenaamde zenmeester dan?

Als zenmeester zal ik ervoor zorg dragen dat de leer, buiten de boeken om, doorgegeven kan blijven worden. De vorm waarin dat gebeurt is belangrijk en moet passen in de tijd en cultuur waarin wij nu leven en moet passen binnen de traditie die ons doorgegeven is. Ik ben beschikbaar om daar een rol in te spelen. Dat voelt niet vrijblijvend. Ik heb de rijkdom en bevrijding ervaren van de leer en de training die ik ontvangen heb en eigenlijk kan ik niet anders dan dat zelf ook weer doorgeven.

Natuurlijk ben ik niet perfect, ook niet als zenmeester. Ik heb mijn zwakke punten en ben daarop aan te spreken. Als een belangrijk speerpunt in de functie zie ik, dat ik mezelf in mijn doen en laten niet centraal moet stellen. Het gaat om een subtiele grens tussen volledig aanwezig zijn en geen aandacht vestigen op mij als afzonderlijk individu.

Op de weg die geen weg is¹

door Myoshin Jigen roshi

Sinds Jiun roshi bekend heeft gemaakt dat ze Tenjo, Suigen en mij tot roshi wil benoemen, duikt steeds weer de vraag op, wat dat voor mij betekent.

Ik realiseer me dat Jiun Hogen roshi en ons beider meester Prabhasa Dharma zenji samen met mij een wezenlijk deel van mijn levensloop gestalte hebben gegeven. Daarvoor wil ik hen uit de grond van mijn hart bedanken.

Grote dankbaarheid en liefde gaan ook uit naar mijn familie, die mij steeds weer liet zien dat ons leven zich niet in Nirwana en niet in Samsara afspeelt, maar in het Grote Geheel en dat van moment tot moment.

Belangrijke hoofd- en bijrollen waren er voor vriend(inn)en, vreemden, tijdgeest en gebeurtenissen. En zo zit ik nu, op een vrijdag in april 2023, in de middagzon naast een tent, waarin ik de afgelopen nacht bij een temperatuur van 1° boven nul samen met mijn kleindochter heb geslapen. In dat opzicht heeft de benoeming tot roshi voor mij niets veranderd.

¹ Vrij naar het gedicht van Antonio Machado: *Reiziger, er is geen weg*

Toen Jiun roshi voor het eerst zei dat ze ons tot roshi wilde benoemen, kwam er meteen vreugde op. Vreugde over haar vertrouwen in ons. Die vreugde is er nog steeds.

Tot nu toe kan ik niet zeggen dat de titel roshi verschil maakt. Het belangrijkste moment op de zenweg was voor mij de ordinatie tot unsui. Daar was niets voorlopigs aan, niets van eens kijken wat het wordt. Dat was een belofte. De belofte om tot in de verre toekomst de zenweg te gaan, en wel met Jiun roshi. De opleiding tot zenleraar en de ordinatie tot osho waren mijlpalen op die weg. Nu volgt de mijlpaal roshi. Ik vertrouw erop dat Jiun roshi hiermee weet wat ze doet. Hoe het zich zal ontvouwen, weten we niet. Mijn belofte om de zenweg te gaan is onveranderd, en dat betekent Boeddha en de Leer verwerkelijken en met de sangha leven en die ondersteunen.

Ik hoop dat in liefde, vreugde, mededogen en gelijkmoedigheid te doen. Dank.

Zenmeester worden?

door Myoko Suigen roshi

Het heeft een behoorlijke tijd geduurd voor ik de benoeming tot zenmeester kon aanvaarden. Dat had alles te maken met de Chinese traditie die een zenmeester op één lijn stelt met de Boeddha, met iemand waarbij alle begeerte, afkeer en onwetendheid is uitgedoofd – en ik weet dat dat bij mij niet zo is. Waarom heb ik die benoeming dan toch aanvaard?

In de zomer van 1999, een paar maanden na het overlijden van Prabhasadharmā zenji, kwam Jiun roshi in de kesa van Prabhasadharmā de zendo in en was het mij opeens duidelijk: als ze als opvolger goed genoeg is voor Prabhasa, dan is ze zeker goed genoeg voor mij. Dat is een kwestie van vertrouwen. Nu is Jiun roshi al bijna vierentwintig jaar mijn meester, en als zij in mij de zenmeester ziet, dan moet ik dat ook maar vertrouwen. In dai-sesshin werd het bovendien duidelijk dat “ik” helemaal geen zenmeester kan “worden”. Het enige dat nodig is, is dat “ik” uit de weg ga, dan verschijnt die zenmeester vanzelf. Zentraining is ook dat: leren om uit de weg te gaan, leren om onze boeddhanatuur de kans te geven zich te manifesteren.

Dat zal mij niet altijd lukken. Regelmatig zal ik wél vanuit een beperkt zelf, vanuit oude gewoontepatronen reageren, al neem ik me nog zo sterk voor dat niet te doen. Zien wanneer dat gebeurt en bereid zijn het te erkennen, lijken me veel belangrijker dan een of

ander idee hebben over wat een zenmeester wel of niet doet. In de woorden van Dogen: *zij die diep besef hebben van verwarring, zijn boeddha's* (Genjokoan 4, vertaling Shohaku Okumura).

Een benoeming tot roshi betekent dan ook niet dat mijn zentraining nu ten einde is. Toen ik in 1993 de geloften mocht nemen, wist ik al dat deze weg nooit ten einde zou komen, en die wetenschap maakte me ook toen al blij.

Is zen de beste of de hoogste spirituele weg? Ik heb geen idee, maar ik weet wel dat het de weg is die ik moet gaan. Dat kan ik niet uitleggen of verdedigen, het is een innerlijk kompas dat ik moet volgen, anders klopt mijn leven niet. En ik weet ook dat hetgeen ik op de zenweg heb mogen leren van Prabhasadharmā en van Jiun roshi van een enorme, levensveranderende rijkdom is geweest, waar ik hen heel dankbaar voor ben.

Ik noem een drietal voorbeelden, allemaal uit dai-sesshins.

Er was, nog bij Prabhasadharmā, een ervaring van totaal niet-weten, en uit dat niet-weten kwamen spontaan antwoorden op haar vragen – pas later wist ik weer dat die vragen koans waren. Het heeft toen nog jaren geduurd om die ervaring te verbinden met mijn dagelijks leven.

Er was, toen ik al op de Noorder Poort woonde, een plotseling volkomen besef dat verleden en toekomst écht niet bestaan en dat alles wat er in het leven te dragen is, dus ook altijd maar op één moment gedragen hoeft te worden. Daaruit kwam een diep vertrouwen voort.

In een tijd waarin ik erg ongerust was over de toekomst van mijn autistische zoon, zag ik opeens helder dat ook als dingen verkeerd gaan, er altijd dat aspect van de werkelijkheid is waar verkeerd en goed geen betekenis hebben. Op dat moment wist ik dat zijn leven niet kan mislukken, omdat zoiets als een mislukt leven niet bestaat.

Haikuin's beeld bij de koan van de Buffel die aan het raam voorbijgaat

Dit soort inzichten was steeds op een of andere manier verbonden met de koan-oefening, en die is voor mij dan ook heel belangrijk geweest. Die vroege ervaring van totale openheid

heeft me uitgenodigd om steeds te wachten op een antwoord dat zich spontaan aandient vanuit de stilte, ook toen ik genoeg koans had gedaan om zonder al te veel moeite een antwoord te kunnen bedenken. Ik heb daar heus wel eens mee gesmokkeld en een enkele keer kwam ik daar dan nog mee weg ook, maar ik weet ook dat ik mijn training daarmee tekort deed. Want hoewel elke koan in zekere zin over hetzelfde gaat, belicht bijna iedere koan daar ook weer een ander aspect van.

Mijn mede-redactieleden vragen vooral naar de betekenis van de overgang van osho naar roshi. Maar er is geen plotselinge overgang. Er is één weg, en wat een nieuwe naam of titel met zich meebrengt, wordt pas gaande die weg duidelijk. De titel roshi brengt een formele verantwoordelijkheid met zich mee naar de sangha en naar de Noorder Poort als trainingscentrum, maar die verantwoordelijkheid ontstond al in de loop van mijn unsui-training. Ik kan zelfs precies aanwijzen wanneer. Ik had het idee dat je als unsui een tijd, zeg vijf of zeven jaar, op de Noorder Poort trainde en dan weer wegging – dat was wat ik had zien gebeuren. Ik zat met een of twee andere bewoners bij Jiun roshi in de auto, en ik zei daar iets over (ik weet niet meer waarom). Jiun roshi antwoordde dat ze hoopte dat er op den duur ook unsui zouden blijven om haar in het centrum bij te staan. Ik geloof niet dat ik daar ooit op terug ben gekomen, maar ik heb het wel gehoord.

Op dit moment voel ik dat mijn plek op de Noorder Poort is en zolang dat zo is en ik gezond genoeg ben, zal ik ook blijven.

In 2016 ben ik tot zenleraar gewijd en sindsdien ben ik naast leerling ook steeds meer leraar geworden: in zengroepen, in sesshins die ik begeleid, in de thuistrajecten en samen met Tenjo roshi als begeleider van de meditatieleiders. Dat beantwoordt aan een diepe behoefte om wat ik zelf heb geleerd, ook door te geven. Als uniek voor de zenweg zie ik het mystieke aspect, het inzicht dat dat kleine beperkte zelf uiteindelijk niet bestaat en dus ook niet verdedigd hoeft te worden. Het zou mij diep dankbaar stemmen als ik op mijn beurt mensen zou kunnen helpen bij het realiseren van die “ware mens zonder naam, rang en titel”. Maar ook zonder dat kan meditatie veel brengen, al is dat in zen eigenlijk bijvangst. Op het kussen kun je gaan ervaren dat je gedachten niet de werkelijkheid zijn, en dat je ze dus niet altijd serieus hoeft te nemen. Op het kussen kun je gaan zien hoe je gewoontepatronen zijn, en dat die net als alles in de wereld ontstaan zijn uit condities. Dat kan erg helpen om met mildheid en enige verwondering naar jezelf te gaan kijken, naar wat je allemaal denkt, zegt en doet (“Wat doet ze nou weer”, dacht ik soms). En als je eenmaal durft te kijken, kun je met een beetje geluk ook gaan bijsturen. Ook dat is een deel geweest van mijn eigen proces, en het heeft me een veel tevredener mens gemaakt.

Tot slot: ja, als ik ergens mee worstel en ik denk dat daarover spreken kan helpen, dan zal ik dat zeker doen: met een persoon, op een plek en op een tijd die daarvoor geschikt zijn. Dat maakt deel uit van “mijn eigen problemen oplossen”. En verder bestaan *mijn eigen problemen* uiteindelijk niet – ook die zijn immers niet gescheiden van al het andere.

Fotoverslag 5 mei

Hieronder foto's die op 5 mei, de dag van de benoeming zijn gemaakt.

Voor grotere versies, zie <https://tijdschrift.zenleven.nl/2023v-fotos-benoeming-roshis/>

ZENLEVEN

Halfjaarlijkse
uitgave
van zencentrum
Noorder Poort

Nummer 15
Voorjaar 2023

Cartoon van Ardan

Ardan Timmer is beeldend kunstenaar (zie ardantimmer.nl) en brugwachter. Voor ZenLeven kiest hij de illustraties en tekent meestal een cartoon.

Jolinda Daishin van Hoogdalem schrijft over haiku's en andere Japanse poëzie. Zij schrijft zelf regelmatig gedichten, waaronder ook haiku's. De natuur en zen zijn daarbij een grote inspiratiebron; zie ook in dit nummer in de rubriek [Dichter bij Zen](#). In het dagelijks leven is Daishin acupuncturist en massagetherapeut. Sinds een aantal jaar geeft ze de Body&Mind weekenden op de Noorderpoort en begeleidt ze mensen in het Zenleven Thuis traject.

Zomer

Misschien heb je de kikkerconcerten in mei op de Noorder Poort wel eens gehoord? Ze vallen stil als je voorbij de poel loopt. Maar als je weg bent beginnen ze weer. De mannetjes kwaken erop los om een vrouwtje te veroveren. Ook in Japan kondigt kikkergezang het begin van de zomer aan. Kikaku, een leerling van de grote haikudichter Basho, beschrijft het tevoorschijn komen van een kleine boomkikker, amagaeru. Deze felgroene kikkertjes zijn niet groter dan het topje van je duim! Stel je dan dat kleintje voor op een nat bananenblad. En de zachte bewegingen van het blad. Wat een opmerksaamheid van Kikaku! Hij moet veel van de natuur gehouden hebben.

Het eerste wat je doet als je wakker wordt, is naar de badkamer lopen en je gezicht wassen. In het oude Japan moest je naar de waterput lopen om water te halen. Tot haar grote verassing vindt Chiyo, een bekende haiku-dichteres, de wateremmer omarmd door klimmende winde. Ze is met stomheid geslagen. De schoonheid van het tafereel overvalt haar. Het komt niet in haar op om bloem en emmer te scheiden. Zij is immers op dat moment ook niet gescheiden van emmer en bloem. Ze vraagt haar burenen of ze hun waterput mag gebruiken. Wie weet wanneer ze dit voorval in een haiku vormgaf? Bij het ontbijt, of pas

's avonds als ze uitrust na een dag werken? Het is maar een kleine gebeurtenis aan het begin van de dag. Maar toch.

In mijn vorige huis groeide de wingerd tegen de muur en ving de ochtendzons. In de zomer was het iedere ochtend een waterval van bloemen. Wat een geluk bij het ontbijt.

Nog een laatste zomertafereel. 'De ware aard van de dingen is poëtisch,' zou Buson verklaard hebben. Hij was een bekend dichter maar ook een beroemd schilder. Zijn haiku zijn net tekeningen. Met weinig woorden schetst hij iets waar we ons allemaal weleens over verwonderd hebben: een vlieg die zijn pootjes wrijft. Als je zo intens kijkt, zul je nooit meer een vlieg kwaad doen!

Die vlieg niet doodslaan!
Hij wringt voor U zijn handjes,
hij wringt zijn voetjes.

Buson (1716 -1784)

Hulpkok in sesshin

door Susanne Jisei Backner

Broccoli in kleine stukjes lichtgroen, middelgroen, blauwgroen. Elke snede verandert de vorm. “De stukken moeten wat kleiner,” zegt de tenzo (de kok). De zeef vult zich.

De pannen staan al klaar, glimmend op het schone fornuis. Het ruikt naar ui en knoflook en citroen. De bel gaat: einde van de werkperiode – koffiepauze. Jammer eigenlijk.

Ik hielp als *shoten*, hulp van de kok, in een vijfdaagse sesshin. Ik had het geluk om twee koks bij te mogen staan: de eerste drie dagen Ardan, daarna Daido.

Het werk van de kok vereist een zeer goede organisatie: de hoeveelheid voedsel moet worden aangepast aan de grootte van de groep, zodat iedereen genoeg te eten krijgt. Alles moet op tijd, tot op de minuut, worden bereid en je hebt gevoel nodig voor de ingrediënten zodat alles qua smaak bij elkaar past. Bewonderenswaardig hoe Ardan en Daido dit onder de knie hebben!

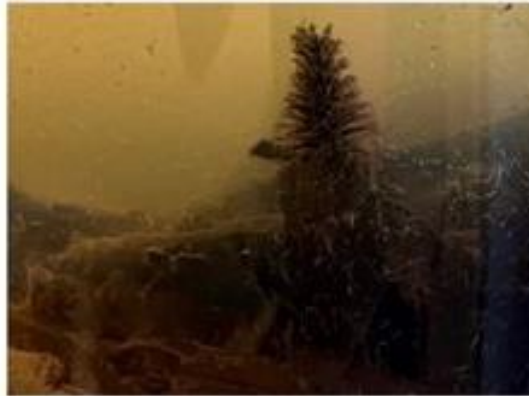
Het meest indrukwekkende aan mijn werk was de verantwoordelijkheid voor de resten die overbleven. Die moeten in plastic bakjes in de koelkast worden gezet, met een opschrift wat het is en van welke datum, en wat niet tijdig verwerkt is, moet worden weggegooid. Zo gaat

het nu eenmaal. Ik zie de etensresten in de gootsteen en de verwelkte slablaadjes in de compost. Alles heeft zijn plaats, ontstaat en vergaat.

De keuken is 's middags brandschoon, alsof er niets is gebeurd. Met dit verschil dat we nu een weldadig volle buik hebben. De volgende keer moet Daido me maar eens uitleggen hoe hij die heerlijke Seitan maakt.

Shoten zijn is een prachtige zenoefening: geen gedachte aan verlichting.

Wil je ook meehelpen in de keuken van de Noorder Poort tijdens een zenweekend, een sesshin of een van de andere programma's? Stuur dan een mailtje naar np@zeninstitute.org. Het is dankbaar werk en er staat een kleine vergoeding tegenover.

Foto's gemaakt door Gudrun Kowallik

Dichter bij Zen

door Gudrun Kowallik en Allard Gosens

Alan Watts (1915-1973) zei: “De beste manier om modderig water helder te krijgen, is het met rust te laten“. Anshin Tenjo roshi koos dat citaat als motto voor het zen weekend dat ze in februari op de Noorder Poort begeleidde: onze geest wordt helder door in meditatie de ronddraaiende gedachten met rust te laten. Ze illustreerde dat met een vaas vol modderig water uit één van de poelen. Gudrun Kowallik fotografeerde deze onderwaterwereld. In hetzelfde weekend beschreef Allard Gosens zijn ervaringen in een gedicht.

*In de branding
stond ik fier en statig
Het ochtendlicht liet
de schuimkoppen glinsteren*

*Golven als wervelende gedachten
kolkten uur na uur
rond mijn voeten*

*Langzaam zoog het strand
mijn voeten dieper en dieper
het schuimende zand in*

*Vermoeidheid trok als de
klamme zeekou
langzaam mijn botten in*

*Hoog torenden de golven
ver boven mijn hoofd
happend naar adem*

*Totdat ik de fierheid vergat
en ook de statigheid*

*Er waren louter golven
zeewind en zand*

*Zo werd ik als de golven
en rolde en tuimelde
in de branding van de zee*

Nieuwe werkracht in de moestuin

De meeste bezoekers van de Noorder Poort kennen buurman Klaas als de chauffeur van de bus die deelnemers van en naar station Steenwijk rijdt, in de zomer het gras maait, en driehonderddrieenzestig dagen per jaar 's morgens koffie bij ons komt drinken. Maar sinds de werkweek in maart is daar nog iets bijgekomen. Klaas hielp toen met het voorbereiden van de moestuin voor het nieuwe seizoen en dat beviel hem zo goed, dat hij daar na de werkweek gewoon mee doorgegaan is. Het is zwaar werk, want uit alle bedden moeten alle plantenresten met wortel en al verwijderd worden. Vooral het kweekgras wortelt soms meer dan een halve meter diep, dat is flink graven. Geen wonder dus dat er ook vaak uitgerust moet worden. De leunstoel heeft Klaas gelukkig altijd naast zich staan, met een zachte bekleding van kweekgras en aarde.

Kyogen, Daido, Kido en Yuko wonen als *unsui* op de Noorder Poort

Plaats voor nieuwe bewoners

Op de Noorder Poort is plaats voor twee nieuwe bewoners. Als bewoner doe je mee aan de dagelijkse meditaties en aan alle zenprogramma's (sesshins enz.), en werk je daarbuiten zo'n vijf uur per dag. Bovendien woon je in een prachtig centrum in het mooie Drentse landschap.

Je kunt voor een bepaalde tijd op het centrum komen wonen (bijvoorbeeld voor een jaar), maar als je echt gegrepen wordt door zen, kan vanuit het bewonerschap ook de stap gezet worden naar een lange en intensieve training als *unsui* (zenmonnik).

Op een vergelijkbare oproep van vijf jaar geleden reageerde Wobbe van der Meulen, inmiddels al weer meer dan vier jaar *unsui* met de naam Kido. Over het wonen op de Noorder Poort zegt hij:

Voor mij is er geen betere plek om te wonen en werken dan de Noorder Poort. Alles hier is erop gericht om de zenweg te leven. Je voelt de kracht van de beoefening met elkaar.

De ontmoeting met Jiun roshi was de trigger. Al langere tijd leefde ergens in mijn achterhoofd de wens om zenmonnik te worden en toen ik Jiun roshi leerde kennen wist ik: bij haar wil ik trainen, hier wil ik leven. Toen ik hoorde dat er bewoners gezocht werden, heb ik meteen gebeld met de Noorder Poort.

*Het is zo mooi deel uit te maken van het hart van de sangha. Daaraan als *unsui* te kunnen bijdragen: ik ben heel dankbaar dat ik dat mag doen. En dan... een prachtige omgeving, de natuur, de stilte. Fijne medebewoners met wie je de weg samen gaat. Natuurlijk is het samenleven niet altijd makkelijk, en soms mis ik de dingen die ik kon doen toen ik nog in Utrecht woonde: concerten, uitgaan... Maar wat ik er hier voor in de plaats krijg, vergoedt dat ruimschoots. En wat ik heb ik veel geleerd over mezelf.*

Heb je belangstelling, stuur dan een mail met informatie over jezelf naar np@zeninstitute.org ter attentie van Jiun roshi.

Over de vriendenstichting

door Lilian Daishin van der Vaart

De Stichting Vrienden van de Noorder Poort ondersteunt de Noorder Poort op verschillende manieren: met geld, maar ook met kennis en menskracht. Zo hebben we vorig jaar tijdens het Open Huis de catering verzorgd. En bij de afsluiting van het Jubileumjaar hebben we hand- en spandiensten verleend bij alle activiteiten, en hebben we lekkere biologische ijsjes uitgedeeld. Als voor een bepaald project specifieke deskundigheid nodig is, weten we in ons netwerk wel eens iemand met de juiste expertise te vinden, bijvoorbeeld voor de werkgroep Fundraising tijdens het jubileumjaar en voor het project om de Noorder Poort verder te verduurzamen.

Ter ere van het jubileum hebben we een mooie vlag en vlaggenmast cadeau gegeven en uiteraard hebben we, met dank aan onze donateurs, ook een mooi bedrag kunnen schenken voor het verduurzamingsproject.

We kijken ernaar uit om ons weer te kunnen inzetten op zondag 18 juni, de Sanghadag van het Internationaal Zen Instituut Nederland. We verzorgen dan de lunch. Ook zijn we er met een kraampje met informatie over ons werk en met mooie T-shirts en Hoodies. Hopelijk ontmoeten we je daar.

Wil je ons steunen in ons werk voor de Noorder Poort? Dat kan als donateur, Vriend voor het Leven, of via een eenmalige of periodieke gift. Meer informatie vind je op <https://zenleven.nl/wordpress/vrienden/vriend-woorden/>

Agenda

Het komend half jaar bieden we op de Noorder Poort de volgende zenprogramma's aan. Wijs naar de naam van een programma voor meer informatie.

Aanmelden voor een programma kan op <https://zenleven.nl/wordpress/aanmelden/>

DATUM	CODE	PROGRAMMA	LEIDING	PRIJS (2P / 1P KAMER)
3-25 juni	2312	Voorjaarstraining		€ 825,- / € 1125,-
3-10 juni	2313	dai-sesshin	Tetsue roshi	€ 490,- / € 670,-
13-16 juni	2314	daily-life sesshin	Anshin Tenjo roshi	€ 155,- / € 215,-
23-25 juni	2315	zen weekend	Jiun Hogen roshi	€ 155,- / € 215,-
26-30 juni	2316	werkweek		€ 50,- / € 68,-
15-22 juli	2317	dai-sesshin	Jiun Hogen roshi	€ 490,- / € 670,-
11 aug – 2 sept	2318	Zomertraining		€ 1365,- / € 1795,-
11-13 augustus	2319	zen weekend	Daishin van Hoogdalem	€ 155,- / € 215,-
15-18 augustus	2320	daily-life sesshin	Myoshin Jigen roshi	€ 155,- / € 215,-
19-24 augustus	2321	kokoro-sesshin	Myoko Suigen roshi	€ 350,- / € 480,-
26 aug – 2 sept	2322	dai-sesshin	Jiun Hogen roshi	€ 490,- / € 670,-

DATUM	CODE	PROGRAMMA	LEIDING	PRIJS (2P / 1P KAMER)
7-10 september	2323	wandel sesshin	Myoko Suigen roshi	€ 155,- / € 215,-
11-15 september	2324	werkweek		€ 50,- / € 68,-
29 sept – 1 okt	2325	body & mind weekend	Daishin van Hoogdalem	€ 155,- / € 215,-
14-19 oktober	2326	kokoro-sesshin	Jiun Hogen roshi	€ 350,- / € 480,-
23-27 oktober	2327	werkweek		€ 50,- / € 68,-
10 nov – 9 dec	2328	Herfsttraining		€ 1395,- / € 1830,-
10-12 november	2329	zen weekend	Tetsue roshi	€ 155,- / € 215,-
14-17 november	2330	daily-life sesshin	Jiun Hogen roshi	€ 155,- / € 215,-
21-26 november	2331	go-sesshin	Myoshin Jigen roshi	€ 350,- / € 480,-
2-9 december	2332	rohatsu sesshin	Jiun Hogen roshi	€ 505,- / € 690,-
28 dec – 1 januari	2333	nieuwjaars sesshin	Myoko Suigen roshi	€ 295,- / € 405,-

Voor nadere informatie mail naar np@zeninstitute.org of bel op werkdagen tussen 10 en 13 uur naar 0521-321204. Of meld je meteen voor een programma aan op <https://zenleven.nl/wordpress/aanmelden/>.

Onze zenprogramma's zijn niet voor iedereen financieel haalbaar. Daar hebben we iets op gevonden: het BeurZen-fonds. Lees hoe je een bijdrage aanvraagt uit dit fonds op <https://zenleven.nl/wordpress/agenda/beurzenfonds-aanvragen/>. Lees hoe je aan het fonds kunt doneren op <https://zenleven.nl/wordpress/agenda/beurzenfonds-geven/>.